

Solmaz Amanova

İNSAN İZ QOYUR
ЧЕЛОВЕК ОСТАВЛЯЕТ
СЛЕДЫ

Solmaz Amanova

İNSAN İZ QOYUR

şeirlər, nağıllar, pyeslər

ЧЕЛОВЕК ОСТАВЛЯЕТ СЛЕДЫ

стихи, сказки, пьесы

BAKİ-2010

Az. «İnsan iz qoyur» kitabı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir (13.01.2005-ci il, №46-22-184/26)

«İnsan iz qoyur» kitabının nəşr olunması üçün materialların toplanmasında əvəzsiz kömək göstərdiklərinə görə R. Mustafayev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyinin və «Azərbaycan - IRS» jurnalı redaksiyasının kollektivlərinə dərin təşəkkürümüzü bildirirəm.

Üz qabığında: Manəfi əl-Həyavan (Bestiariy). Adəm və Həvva. Əbu Səid Ubac Allah ibn-Baxtişu. Marağa. 1298-ci il. Pirponta Morqana kitabxanası. Nyu-York. Toğrul Sadıqzadə «İnsan iz qoyur».

A11 Amanova Solmaz

«İnsan iz qoyur». Bakı, «Təhsil», 2010, 272 səh.

Redaktor: Yəhya Kərimov

Tərcüməçi: Sevinc Nuruqızı

Məsləhətçilər: Fikrət Qoca, Azərbaycan xalq şairi

Aydın Aslanov, tarix elmləri namizədi

Turan Hüseynova, 164 nömrəli məktəbin ibtidai sinif müəllimi

«İnsan iz qoyur» kitabı bədii albomdur.

Tanınmış rəssamların çəkdikləri şəkillərin və tabloların sujetinə uyğun şeirlər, nağillar və pyeslər yazılıb. Kitaba Azərbaycan xalqının zəngin mədəni irsi daxil edilib.

Müəllifin razılığı olmadan bu kitabda gedən materiallardan istifadə etməyə icazə verilmir.

A — 4702060202
M653(07) 2010

© Solmaz Amanova, 2004
© Solmaz Amanova, 2010
© Təhsil, 2010

Kompyuter səhifələyiciləri: Aelita Frolova, Təhmasib Mehdiyev
Korrektoru: Natəvan Məmmədova

Çapa imzalanmışdır 26.11.2010. Kağız formatı 60x90 1/8.
Fiziki çap vərəqi 34. Sifariş 88. Tiraj 400.

«Təhsil Nəşriyyat-Poliqrafiya» müəssisəsinin
mətbəəsində çap olunmuşdur.

Bakı, AZ 1052, Fətəli xan Xoyski küç., 121^A
Tel.: (+994 12) 567-81-28/29; Faks: (+994 12) 567-82-68
E-mail: info@tahsilnp.com

«İnsan iz qoyur»

Solmaz Amanovanın «İRS» kitabı təkcə müəllimlər üçün deyil, Azərbaycan xalqının qiyamətli irsini öyrənmək istəyən hər bir kəs üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Rəssamların əsərlərinə Solmaz Amanova tərəfindən yazılmış şeirlər, nağıllar, pyeslər *İnsan iz qoyur* kitabına daxil edilmişdir:

«İRS» kitabında fənlərarası əlaqələr öz təzahürünü tapmışdır.
Hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın baş redaktoru olduğu «Azərbaycan - İRS» jurnalı yeni bir fənnin yaranmasına yol açdı. Bu diqqətəlayiq cəhətdir.

Hörmətlə

Akademik Cingiz Qacar,
«Azərbaycan - İRS» jurnalı.

Сегодня перед вами книга Солмаз Амановой. Я познакомился с ней в музее и был тронут её неподдельным восторгом шедеврами искусства, демонстрируемыми в залах музея, бурей эмоций, энергией, а прочитав стихи, был удивлён их чистотой, трогательностью. В них вся детская душа Солмаз ханым. Как директору музея, мне ~~очевидно~~, что Вы,уважаемый читатель, знакомясь с творчеством педагога, поэтессы, читая стихи, листая страницы, пройдёте по залам Азербайджанского Государственного искусства им.Р.Мустафаева, останавливаясь у сказочных пейзажей Саттара, вновь с грустью вспомните красивую легенду Девичьей башни, историю древнего города Ичери шәхэр, воспетых на многих полотнах азербайджанских художников, окунётесь в историю Исляма и узнаете о роли мецената-миллионера Г.З.Тагиева у картины «Вид Бибиэйбатской мечети» А.Гусейнзаде, познакомитесь с другими работами.

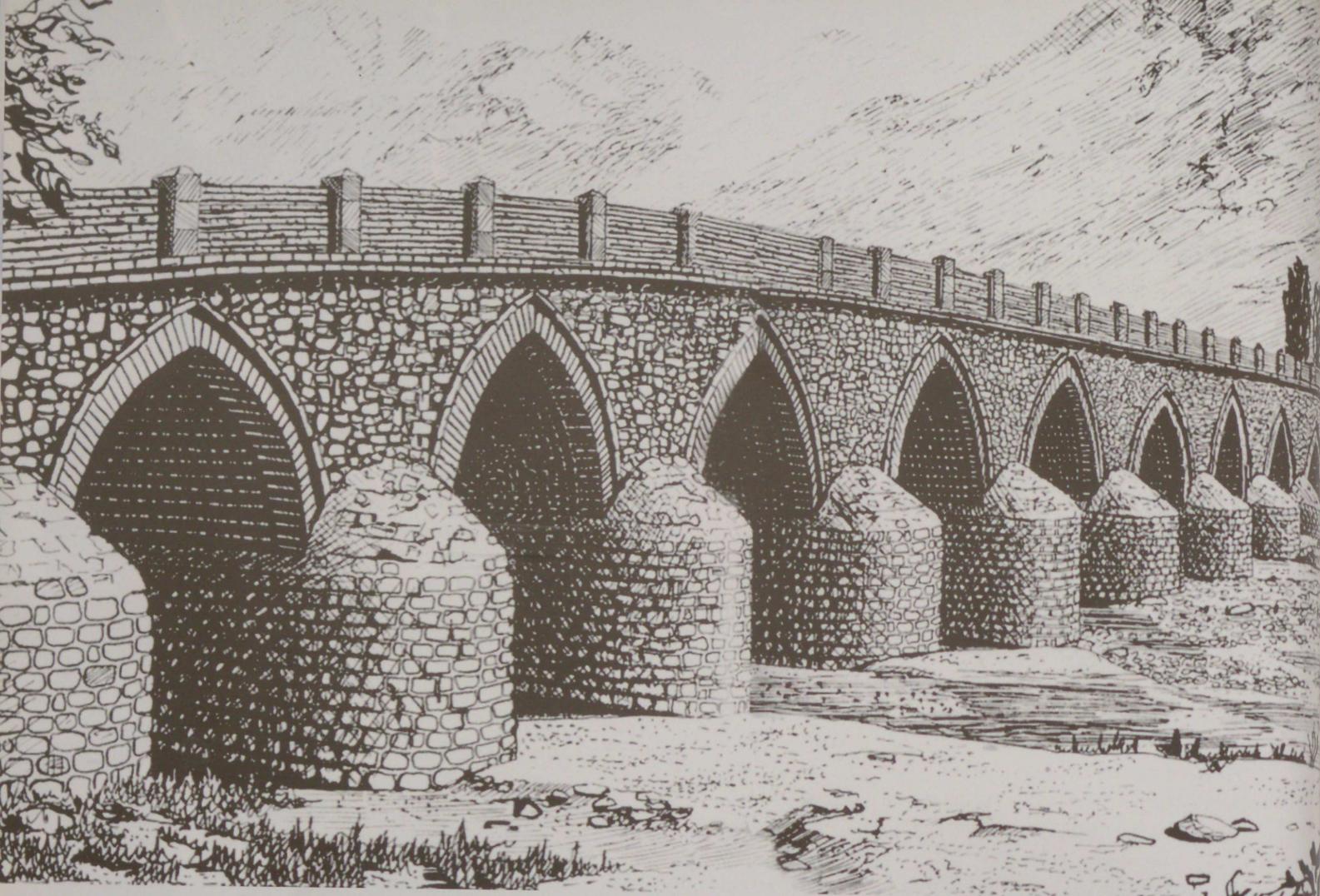
благодарен Солмаз ханым за то, что она поставила наш музей, называемый гостями «маленьким Лувром» и «бакинским Эрмитажем», в ряд единственных, экспонаты которого воспеты в стихах, сказках, поэмах, пьесах.

Надеемся на продолжение. Успехов в творчестве, неиссякаемого вдохновения и энергии.
С уважением

Народный художник Азербайджанской Республики
Профессор И.И.Зейналов (апрель 2003 г.)

Я не ожидал, что моему творчеству будут посвящены такие своеобразные и интересные стихи, но меня как художника это, естественно, очень обрадовало. Солмаз ханым с поразительной точностью уловила смысл, заключённый в моих картинах. Без прошлого нет ни настоящего, ни будущего, и всё новое, говорят, - это давно забытое старое. В XVI веке Султан Мухаммед написал свои миниатюры к поэмам, а сегодня пишут стихи произведениям искусства. Я ещё раз окунулся в мир прошлого, читая стихи на свои картины: «Цветущий гранат», «Колизей ночью», «Пизанская башня», «Большой канал в Венеции», «У Каспия», «Мюнхен», «Нефтяник»... Я думаю, что Музей искусств им. Р.Мустафаева - единственный в мире, экспонаты которого воспеты в стихах. От всей души признателен Вам и желаю новых творческих удач.

Народный художник Азербайджана и России,
Вице-президент Академии художеств России
Taip Salakov.

Худаферинский мост

Гром загремел над рекой,
Семью развела судьба.
Встретиться стало мечтой
Вся наша жизнь – борьба.

В тумане берег реки,
Бурно течёт Аракс.
Тяжко живут бедняки,
Видятся в год лишь раз.

Сын у сестры родился,
Назвали Аджеми.
Брату сон приснился,
Он во главе семьи.

Скатерть сестра накрыла,
Братья сели вокруг,
Детей пятнадцать было,
Голос слышит он вдруг:

«Мама, я мост построил, –
Сказал так Аджеми, –
Второй к нему достроил
Гостей наших прими.

Смотри, кто пришел с юга,
Дедушка, твой отец!
С собой привёл он друга.
Разлуке настал конец».

Архитектор Аджеми.
Быстро летят года.
Знает его весь мир.
Строил он города.

Сон оказался вещим.
Видим с моста лик Луны.
В Худаферин люд спешит
С юга на праздник Весны!

Xudafərin körpüsü.
S.Qruzdyev.
Худаферинский мост.
С.Груздев.

Xudafərin körpüsü.
Oqtay Yusif oğlu Şixəliyev.
Худаферинский мост.
Огтай Юсиф оглы Шихалиев.

Xudafərin körpüsü

Çay üstündə şimşek çaxıb,
Bir ocağı bölüb yarı.
Mübarizə meydanına,
Çevirib ulu diyarı.

Yerlə deyil, göylə gedir
Araz bütünüb dumana.
Kasıbin günü qaradır.
Həsrətlə baxır bu yana.

Bir bacının oğlu oldu,
Əcəmi qoyuldu adı.
Qardaş röyada gördü ki,
Odur çoxunun imdadı.

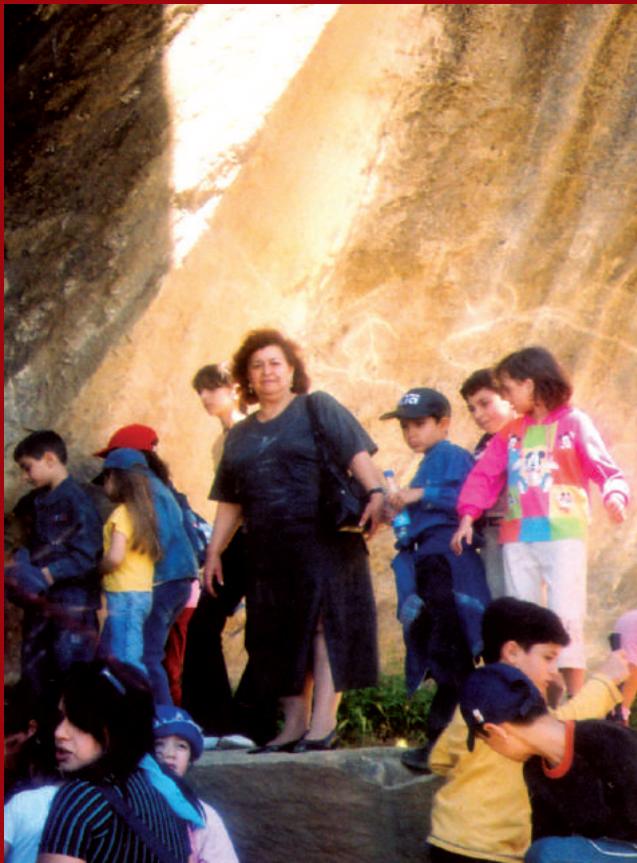
Bir süfrənin ətrafında,
On beş uşaq olmuşdu cəm.
Əcəmi dedi: – «Bu gündən,
Sevinməsin kədər və qəm».

– Ana, körpu salmışam mən,
Onun iki qolu vardır.
İndi bu yurda gəlməyə
Doğmaların yolu vardır.

– Atan gəlib öz dostuya,
Balasına çəkməyə baş.
Belə getsə, bu həsrətin
Sonu yetər yavaş-yavaş.

İllər ötdü, uçdu quştək
Əbədi yaşadı me'mar.
Əcəmi adı duracaq
Nə qədər ki, insanlıq var.

İNSAN İZ QOYUR

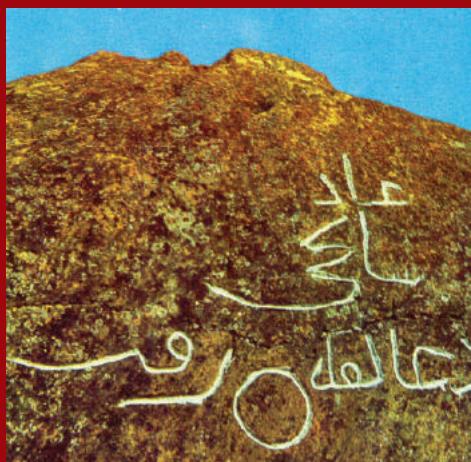
164 №-li məktəbin müəlliməsi Hüseynova Turan öz şagirdləri ilə Qobustanda.
Педагог школы №164 Гусейнова Туран со своими учениками в Гобустане.

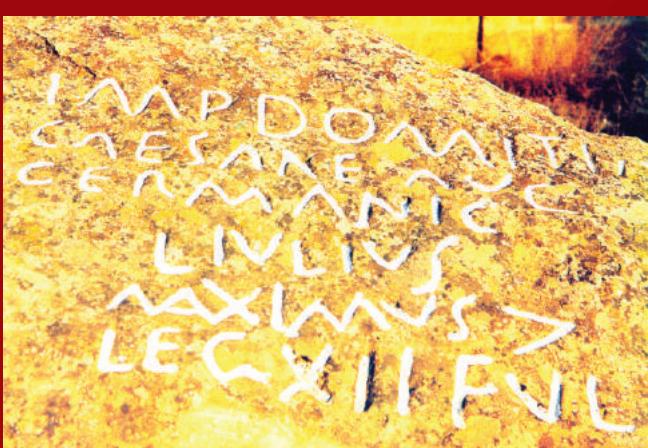
«Yeddi gözəl». Qobustan.
«Семь красавиц» Гобустан.

«Tunc və antik dövrlərin qabları». Qobustan.
«Глиняная посуда бронзового и античного времен». Гобустан.

«Yazılı təpə»də ərəb əlifbası ilə yazılmış fars dilində kitabə. Qobustan.
Надпись на фарси языке,
написанная арабским алфавитом на «Язылы Тепе», Гобустан.

Roma kitabəsi. I əsr. (Böyük daş). Qobustan.
Римская надпись. I век. (Большой камень). Гобустан.

